

ADANA İL MEZBAHASINDAKİ KESİLEN MANDALARIN KAN PROTOZOONLARI YÖNÜNDEN MUAYENELERİ*

Turan KUTSAL

Veteriner Bölge Sağlık Kontrol Laboratuvarı
Parazitoloji Lab. Şefi
Adana/TÜRKİYE

G İ R İ Ő

Yurdumuz hayvancılığında kan protozoonları hakkındaki çalışmalara bir katkı olmak üzere «Bölgemiz Mandalarında Bulunan Kan Protozoonları» adlı bir çalışma yapmayı faydalı bulmuştuk. Zaman zaman at, koyun ve sığırlarda bulunan kan protozoonları hakkında çeşitli tesbit ve yayınlar yapılmıştır. Ancak Türkiye mandalarında kan protozoonlarının bulunduğu hakkında yeterli bilgiye rastlayamadık. Levine (1961), Babesia bigemina, Theileria annulata, T. Mutans ve T. Lawrencei'nin mandalarda bulunduğunu kaydetmektedir. Lestoguard (1931), Karacabey Harası sığırlarında ilk defa Babesia berbera'yı saptamış ve mandaya kan nakliyle bulaştırıldığını bildirmiştir. Göksü (1959) Ankara çevresinde muayene ettiği 62 baş yerli kara mandanın dokuzunda (% 14,5) latent halde T. annulata tespit etmiştir. Bunların altısı erkek üçü dişidir.

Yurdumuzda 1980 yılı istatistiklerine göre 15.894.000 sığır varlığına karşı 1.031.000 adet manda mevcuttur. Sütünün diğer hayvanlarınkinden yağlı olması nedeniyle manda bazı bölgelerde tercih edilir. Sığırlarda özellikle kültür ırklarında bir problem olan Theillieriose'un ve Piroplasmosse'un mandalarda bulunmaması mümkün değil, ancak mandanın az oluşu ve klinik vakalarda müdahalenin zorluğu hastalığın tesbitini zorlaş-

(*) Bu araştırma Tarım ve Orman Bakanlığı tarafından Vet. İşl. Gn. Md. Araştırma Dairesi Pz 79-3 kod no ile desteklenerek yürütülmüştür.

tırmaktadır. Bu nedenle kurumumuzun kısıtlı imkânlarından yararlanarak bu konudaki çalışmalarını 1978-1979 yılları arasında Adana mezbahasında yürüttük.

MATERYAL ve METOT

Kulak uçlarından kan almak için mandaların tutulması ve tesbiti zor olduğundan mezbahada kesim esnasında akan kandan frotiler yapılmıştır. Yayma suretiyle yapılan frotiler metil alkolde tesbit edildikten sonra Giemsa boyası ile boyanarak muayene edilmiştir.

Frotilerin yapılması işi iki yıl süreyle ve kesimin daha sık olduğu bazı aylarda daha çok yapılmıştır. Frotiler yılın dört mevsimini temsil edecek aylarda hazırlanmıştır.

Toplam olarak 1979 yılında 41 mandadan 81 adet, 1980 yılında 27 hayvandan 54 adet kat frotisi yapılarak kan protozoonları yönünden muayene edilmiştir.

S O N U Ç

1979 - 1980 yılları arasında toplam olarak 68 mandaya ait 135 frotinin muayenelerinde kan protozoonları saptanamamıştır.

T A R T I Ş M A

Adana mezbahasında kesime gelen mandalarda kan protozoonlarına rastlanamaması, hayvan sayısının azlığına ve frotilerin periferik kapillerler yerine kesim sırasında akan kanda yapılmış olmasına bağlanmıştır.

Özellikle subtropikal iklime sahip Adana yöresinde kan protozoonlarının bulunması olasıdır. Açıklayıcı bilgi için daha fazla materyal üzerinde çalışma yapılmasına gereksinim vardır.

Ö Z E T

Adana mezbahasında kesilen 65 baş mandada kan protozoonları tespit edilmemiştir.

S U M M A R Y

Blood smears from 68 water buffalos were examined during the years of 1979 1978 and the resultes were negatives for blood protozoons.

L İ T E R A T Ü R

- 1 — Göksü, K., 1959. Ankara ve civarı sığırlarında theileriosis üzerinde sistemik araştırmalar. A.Ü. Vet. Fak. Yay. 115/60 Yeni matbaa. Ankara
- 2 — Lestoquard, F. 1931. Les piroplasmosos des bovins en Turquie, Buli. Soc. path exot., 24, 817-819.
- 3— Levine, N.D., 1961. Protozoon Prasites of domestic animals and of Man. Burgess Publishing company, USA.